

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004356

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-12-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельниченко Інна Дмитрівна

2. Inna Melnychenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 22-12-2025

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11297

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.81.01

Тема дисертації:

1. Кримінологічна характеристика та запобігання сексуальному насильству, пов'язаному зі збройним конфліктом в Україні
2. Criminological characteristics and prevention of sexual violence related to armed conflict in Ukraine

Реферат:

1. Дисертація є першим в Україні кримінологічним, теоретико-правовим науовим дослідженням, яке присвячене сексуальному насильству, пов'язаному зі збройним конфліктом в Україні. Актуальність дослідження зумовлена тим, що повномасштабне вторгнення Російської Федерації на територію незалежної та суверенної України спричинило появу та поширення сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, яке вчиняють військовослужбовці Російської Федерації. Факти сексуального насильства, пов'язаного зі збройним конфліктом в Україні сьогодні набули критичного масштабу, поширеності, систематичності та небаченої жорстокості. Російські військові використовують сексуальне насильство як зброю з метою залякування, приниження, демонстрації власного домінування на окупованій території. Поширеність цього явища пов'язана певним чином з тим, що історично так склалося, що сексуальне насильство, пов'язане зі збройним конфліктом вважалося неминучим ефектом будь-якої війни чи збройного конфлікту, але не злочином, який потребує переслідування та притягнення до відповідальності винних осіб. З метою

з'ясування кримінологічної характеристики сексуального насильства, пов'язаного зі збройним конфліктом в Україні, з'ясовано сучасний стан цього явища, встановлено та проаналізовано кількісні та якісні показники сексуального насильства, досліджено нормативно-правові акти, які закріплюють повноваження окремих суб'єктів запобігання сексуальному насильству, пов'язаному зі збройним конфліктом в Україні. В дисертації ґрунтовано досліджено сексуальне насильство, пов'язане зі збройним конфліктом в Україні, з'ясовано сутність цього явища, ознаки та форми вчинення. Встановлено, що першопричиною такого насильства є гендерна нерівність та усталене толерування насильства щодо жінок у країнах пострадянського простору. Обґрунтовано, що домінуючий вплив на поширення сексуального насильства, пов'язаного зі збройним конфліктом в Україні, здійснюють такі фактори: зростання мілітаризації країн; поширення та неконтрольований обіг зброї; безкарність сексуального насильства, пов'язаного зі збройним конфліктом; гендерна дезінформація; політична економія війни. Сформульовано кримінологічний профіль особи, яка вчиняє сексуальне насильство, пов'язане зі збройним конфліктом в Україні. Встановлено, що насильство вчиняють громадяни Російської Федерації (82%), у вік 20 до 40 років, які є рядовими військовослужбовцями, представниками командного складу військ Російської Федерації скоєно 15,4% випадків насильства. Обґрунтовано необхідність розробки та прийняття Загальнодержавної програми запобігання сексуальному насильству, пов'язаному зі збройним конфліктом в Україні, яка б враховувала особливості функціонування сектору безпеки і оборони щодо кримінальних правопорушень, які вчиняються в умовах збройного конфлікту.

2. The dissertation is the first criminological, theoretical, and legal scientific study in Ukraine devoted to sexual violence related to the armed conflict in Ukraine. The relevance of the study is due to the fact that the full-scale invasion of the Russian Federation into the territory of independent and sovereign Ukraine has led to the emergence and spread of conflict-related sexual violence committed by Russian Federation military personnel. Facts of conflict-related sexual violence in Ukraine have reached a critical scale, prevalence, systematic nature, and unprecedented brutality.** Russian military forces use sexual violence as a weapon with the aim of intimidating, humiliating, and demonstrating their dominance over the occupied territories. The prevalence of this phenomenon is partly due to the historical perception that conflict-related sexual violence was an inevitable effect of any war or armed conflict, rather than a crime requiring prosecution and accountability of perpetrators. In order to determine the criminological characteristics of conflict-related sexual violence in Ukraine, the current state of this phenomenon was examined, quantitative and qualitative indicators of sexual violence were identified and analyzed, and the legal and regulatory acts defining the powers of specific entities responsible for preventing conflict-related sexual violence in Ukraine were studied. The dissertation provides a comprehensive analysis of conflict-related sexual violence in Ukraine, clarifies the essence of this phenomenon, and identifies its features and forms of commission. It has been established that the root cause of such violence lies in gender inequality and the entrenched tolerance of violence against women in post-Soviet countries. It is substantiated that the dominant factors influencing the spread of conflict-related sexual violence in Ukraine include: the growing militarization of states; the proliferation and uncontrolled circulation of weapons; impunity for conflict-related sexual violence; gender-based disinformation; and the political economy of war. A criminological profile of individuals who commit sexual violence related to the armed conflict in Ukraine has been formulated. It has been established that the violence is committed by citizens of the Russian Federation (82%), aged 20 to 40, who are ordinary military personnel, with 15.4% of cases of violence committed by representatives of the command staff of the Russian Federation's armed forces. The need to develop and adopt a national program to prevent sexual violence related to the armed conflict in Ukraine has been substantiated, which would take into account the peculiarities of the functioning of the security and defense sector with regard to criminal offenses committed in the context of armed conflict.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного,

людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Мельниченко І. Д. Сексуальне насильство, пов'язане зі збройним конфліктом в Україні як форма дискримінації за ознакою статі. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2022. Спеціальний випуск № 2 «Держава і право в умовах воєнного стану». С. 605-609.
- 2. Мельниченко І. Д. Кримінологічне забезпечення запобігання сексуальному насильству, пов'язаному зі збройним конфліктом в Україні. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2023. Спеціальний випуск. № 2 «Права людини та правоохоронна діяльність в умовах воєнного стану». С. 316-321.
- 3. Мельниченко І. Д. Сексуальне насильство, пов'язане зі збройним конфліктом: соціальна природа, поняття та ознаки. KELM. 2023. № 2 (54). С. 154-159.
- 4. Мельниченко І. Д. Взаємодія спеціальних суб'єктів щодо запобігання сексуальному насильству, пов'язаному зі збройним конфліктом в Україні. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 1 (19). С. 394-407.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Руфанова Вікторія Миколаївна
2. Viktoriya M. Rufanova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Головне управління Національної поліції в Дніпропетровській області

Код за ЄДРПОУ: 40108866

Місцезнаходження: площа Троїцька, Дніпро, Дніпровський р-н., 49100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Політова Анна Сергіївна
2. Anna S. Politova

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7351-7110

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Повітряних Сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Блага Алла Борисівна
2. Alla B. Blaga

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4112-6147

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Код за ЄДРПОУ: 23623471

Місцезнаходження: вул. 68 Десантників, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Плетенець Віктор Миколайович
2. Viktor M. Pletenets

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3619-8624

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дрок Ірина Сергіївна

2. Iryna S. Drok

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: ;<https://orcid.org/0000-0002-9722-2376>;https://scholar.google.com.ua/citations?user=7hJc_qUAAAAJ&hl=ru;<https://nbuviap.gov.ua/bpnu/index.php?page=searchr&familie=%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%BA&ustanova=%D0%94%D0%BD%D1%96%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9+%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82+%D0%B2%D0%BD%D1%83%D1%82%D1%80%D1%96%D1%88%D0%BD%D1%96%D1%85+%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2&gorod=%D0%94%D0%BD%D1%96%D0%BF%D1%80%D0%BE&vidomstvo=%D0%92%D1%81%D1%96&galuz1=%D0%92%D1%81%D1%96&galuz2=&pageN=1&orderby=1>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Березняк Василь Сергійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Березняк Василь Сергійович

